

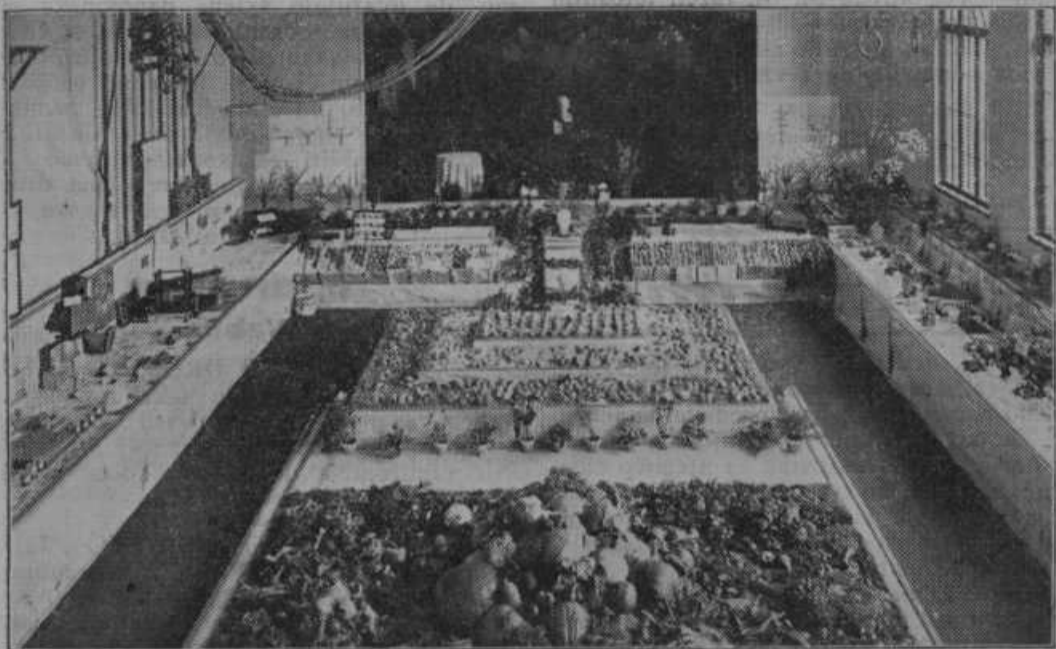
in Bolgarsko. Iz te primerjave se lahko razvidi, kako stojimo napram drugim narodom. To nas dovaja do sklepa, da je celotna organizacija naše prosvete slabša, nego v večini drugih držav evropskega kontinenta. O tem dejstvu, ako je točno, po našem računu se izkazuje kot povsem točno, je treba pri nas

razmišljati; ali ne bo imelo to težke posledice za našo uspešno gospodarsko in kulturno tekmovanje z ostalimi narodi Evrope, s katerimi smo zvezani po bližjih ali daljših odnošajih. Iz mnogih dejstev se da sklepati, da vsi naprednejši narodi dobivajo svojo kulturno moč od šole in prosvete. (Dalje prih.)

Šolsko vrtnarska in perutninarska razstava v Celju

Prvotno je bila sicer določena na prve jesenske dni, ko so še vrtovi v cvetju, toda usoda jo je pomaknila tik pred vrata zime. V razstavi smo se držali banovinskega programa v treh glavnih točkah: zelenjad, sadjarstvo in izdelki učencev, v kolikor so v organski zvezi z vrtovi in miselnostjo, ki se vzgaja s pravim umevanjem pomena šolskega vrtnarstva na vasi. Te tri vodilne smernice so se zrealizirale tudi v razporedbi vrtnarske razstave. Zelenjadna skupina, grupirana v harmonično barvne slike je nudila pridelke vrtoev, ne toliko v tekmovalju rekordnih pridelkov posa-

ki so jih razmnožili naši učitelji predniki po šolskih nasadih. Celjski srez je imel letos le delno sadno letino, zato je bilo sadnih zabojev le toliko, da so skladno izpolnili sadno skupino. Sicer pa bi bili v primeru dobre letine napolnili vso prostrano telovadnico s sadjem. Ni pa šlo toliko za množino, kot za kvaliteto sadja. Ta pa je bila vsekakor izven kritike, kar priča, da znajo učitelji gojiti sadje z opazovanjem in gnojenjem, pa tudi s preventivnim škropljenjem. Sadjarsko razstavo so dopolnjevale tri stenske slike naših odličnejših učiteljev prednikov, ki so orali v sadjarstvu

Pogled na razstavo s črno okrašenim odrom.

meznikov, marveč v vsem tem, kar naj raste danes tudi na kmetskih vrtovih v tržne in v domače gospodinske svrhe. Razen prodaje v mesto je danes tudi potreba raznolikih rastlinskih prehrane v naših kmetskih hišah. V razumevanju smotrov naše gospodinske nadaljevalne šole naj hodi vzporedno povrtnina naših šolskih vrtoev, ki prinaša našemu podeželju marsikatero novo rastlino bodisi za direktno prehrano, bodisi kot začimbo narodnih jedil. Zato so bili na razstavi vzorci ranega krompirja, rogljička, korenčka in petršilja, česna in čebulja, pora in črnega korenja, poleg zelja, ohrovta, kolerabe, rdečega zelja, jenskih kumar, jedilnih buč, poleg bele repe, pese, redkve, karfiol j dr., kar je pač mogoče še v jeseni pokazati. Manjkale tudi niso zbirke vrtnih semen, gnojil, prsti, škodljivcev in sredstev za pokončavanje istih. Izmed cvetic so bile v časti rožmarin, roženkravt, tradeskančije, posilenoživ, pelargonije, krizanteme, asparagi, nekaj kaktov in dež japonske trdoleške, ki krase pogostokrat hodnike in veže naših šol. Bilo je sicer še mnogo drugega, kar tu ni naštet, marsikaj pa se je moralo radi pomanjkanja prostora odpeljati. Zanimiva je bila miniaturna topla greda z zimsko solato, zelo zgovoren prerez kompostnega kupa ter razna konservirana povrtnina. Oddelek za konservirane pridelke je bil prav ličen paviljonček, ki je enačil dobro založenemu vegetarijanskemu bufetu.

Drugo skupino je tvorilo vabljivo izloženo sadje iz celjskega sadnega izbora. Bilo pa je tudi mnogo drugih starih pomoloških vrst,

ledino v celjskem srezu. Razen imen, dobe in kraja delovanja je bilo v lapidarnih stavkih navedeno, kako so se sadjarsko najbolj udeleževali in katere pomološke sorte so najbolj širili. Najbrž bo o tem prilično temeljiteje poročilo v Sadjarju in Vrtnarju. Ako pogrešate v sadjarstvu in vrtnarstvu raznih insekticidov, fungicidov, modernega sadjarskega in vrtnarskega orodja je bil povod princip, da se razstavi edino to, kar so učitelji ali učenci sami ustvarili. Razno orodje je bilo lično razvrščeno v posebnem prostoru. Tam je bilo tudi novodobno Wolfovo vrtno orodje, Kündedejevo jeklo, predmeti tvrdke Week, bogata izložba Kmetijske družbe, žične industrije in drugo.

Na obeh straneh razstavne dvorane je bilo na stotine in stotine tistih drobnarij, ki so najbolj pokazale smiselno pojmovanje kmetske vzgoje naše mladine. Izdelki učiteljev in učencev, risbe, modeli, slike šol in vrtnega dela, najraznovrstnejši preparati, predmeti za varstvo ptic, spisi in računi o vrtu in domačiji, vrtnice skice, tabele in diagrami, gobe in zdravilne zeli, pleveli, cepljenje v slikah in modelih, drevesni škodljivci in boleznj in še toliko drugega. V vsem se je začutila delovna šola na vasi. Ne praznih igrač, le to, kar naj pravilno oblikuje sodobnega kmetskega človeka, ga veže z grudo in mu vcepilja ljubezen do dela v kmetski prirodi, mu daje pobude za gospodarski napredek. Vsa razstava je kazala razumevanje učiteljsstva za reformo nekdanje formalistične šole, da ustvari nov zavod.

vila ta ali ona univerza-matica po raznih krajih. Stvar je izpočetka zelo vlekla. Univerzitetna ekstenzija je postala moda, tako piše dober poznavelec angleškega vzgojstva, in Anglež je od tega pokreta pričakoval kar neverjetnih možnosti. A navdušenje se je kmalu poleglo. Ljude so namreč uvideli, da pravo znanje ni tako zlahka dosegljivo, kakor so mislili, ter da tudi ne odpira vseh vrat na nebu in na zemlji. In tako je prišla reakcija, ki bi se skoraj končala s polomom. Prvi poizkus ljudske univerze se torej končuje z očitnim neuspehom. Glavni vzrok neuspehu raztegnjene univerze moramo iskati v tem, da je bila premalo — ljudska, se pravi, da so profesorji z vsebino in obliko svojih predavanj sicer nudili nekaj ljudem iz srednjega stana, a bore malo — delavcu. Njega niso uvaževali, kakor bi trebalo čeprav je postal v politiki in gospodarskem življenju čedalje važnejši faktor.

Kdor vzame to, kar pomeni firma »ljudska univerza«, resno, mora priznati, da obvezujeta obe besedi v naslovu: »ljudska« prav tako, kakor »univerza«. Tudi »ljudska« univerza mora biti — univerza ter za najvišje vodilo imeti iskanje resnice. Kaj neki si bo ljudstvo sicer mislilo o pravi univerzi, za katero si toliko prizadevamo, če bi se pod plaščem »ljudske« univerze aranžirale stvari, ki — ne spadajo na univerzo. Pa tudi iz besede »univerza« se odzlaša neizprosno zahtevke: ta institucija se res in ne samo na videz obračaja — do ljudstva, to je na pr. v Ljubljani do delavca, a zunaj v podeželju do kmetskih ljudi.

Pa še to! Beseda »univerza« vsebuje takih zahtevkov, da jim ljudstvo, to je mestni delavec ali kmetski človek ni zlahka kos in

da s to besedo mišljenih darov (ugotavljanja »čiste« resnice) niti ne mara, kar je očitno pokazala »raztegnjena univerza« na Angleškem. Zato bi se utegnulo po besedi in smislu bolj priporočiti ime »ljudsko obrazovališče«. Prava naloga zares ljudskemu obrazovališču je ta, da se v njem mladini v pošolski dobi in pa odraslim obeh spolov na znanstven in razumljiv način govori ter daje prilika za razgovor o zelo važnih, »biotehničnih« vprašanjih, ki zadevajo življenje in ki stopajo pred vsakogar — ne toliko z ozirom na poklic, ampak v prvi vrsti kolikor je človek, oz. sočlovek, državljan, Slovenec, svetovljan.

Ljudsko obrazovališče bodi po vsem tem ljudska, to je taka obrazovalna institucija, ki ne podčrtava tega, kar ljudi medsebojno loči, marveč to, kar imajo vse plasti naroda. Kljub različnemu mišljenju in hotenju — skupnega. In prav zavoljo tega ne spada semkaj pretresanje takih vprašanj, ki se jim odgovor išče po »analitične« poti, ko z razumom globlje in globlje »vrtas« v ta ali oni problem ter ugotavljaš včasih prav malo pomembne podrobnosti. Ampak v ljudskem obrazovališču se naj ubravnavajo vprašanja, ki iščejo — sintez v tem ali onem oziru, vprašanja torej, ki segajo vse do korenin svetovnega naziranja v poudinčevju duši. Nikdar pa se tukaj ne bi smelo nemara enostransko poveljčevati to in to naziranje, a katero drugo kar a priori v nič devati. Ampak glavna skrb predavatelja bodi, da se poslušalec navaja k najresnejšemu iskanju lastnega in prav tako tudi k največjemu spoštovanju tujega naziranja o svetu in življenju.

Vidimo torej, da je snovanje ljudskega obrazovališča zelo resna, težka in največje odgovornosti polna zadeva.

Statistika šolskih vrtoev in zemljišč, statistika o stanju šolskih drevesnic in matičnjakov v diagramih in številkah, lično izdelani načrti šolskih vrtoev, zemljišč in poslopj so skladno dopolnjevali celoten utis.

Strokovnjaki, ki so si ogledali razstavo in so videli že mnogo izložb sadja in povrtnine, so se pohvalno izražali o razstavi, posebno pa naglašali visoke vrednote današnje vzgoje, ki se je odražala v sodelovanju šolske mladine s svojimi drobnimi prispevki.

Šolsko čebelarstvo je imelo svoj kompleten oddelek. Bil je zelo privlačen za vse tiste, ki ližejo radi med, še bolj pa za one, ki sami gojijo koristne muhe. Celjski srez je na glas, da prideluje najboljši hmelj v Jugoslaviji; šole v Savinjski dolini morajo računati s tem dejstvom, zato je bil na razstavi tudi hmeljarski oddelek, ki ni nič manj zanimal obiskovalce.

Organizacija harmonično urejene razstave šolskih vrtoev ni ravno lahka. Stroga ločitev v oddelke bi bila sicer za posameznike simpatična, ker bi se osebnost bolj uveljavila, toda ustvariti je bilo treba enotno, skladno in prikupno sliko, ki naj v celoti učinkuje na obiskovalce. Temu cilju smo se morali vsi podvreči ter prepustiti enotnost organizacije v arhitektonskem in dekorativnem stilu g. strokovnemu učitelju na kmetski šoli v Št. Juriju ob j. žel., ki je svoj zamiselek mojstrski izvedel. Podreditev enotnemu vodstvu priporočam vsem onim, ki nas nameravajo posnemati. Za razstavo je treba dobre priprave in delovnih ljudi. Tudi brez materialnih osebnih žrtev ne gre. Poseči je treba tudi v lastni žep. Razstavni odbor je izdal tudi priložnostno brošuro s članki o organizaciji razstave, o pomenu šolskih vrtoev, sadjarstvu v celjskem srezu, o starih kmetskih cvetlicah, perutninarstvu

in čebelarstvu. Oskrbel je tudi 6 strokovnih predavanj za obiskovalce.

Razstavo smo dali tudi slikati. Marsikomu utegnejo dobro služiti, celjskemu učiteljsstvu pa bodo v lep spomin na njegov trud, pa tudi uspeh.

Združeno s šolsko vrtnarsko, je priredilo učiteljsvo tudi sresko razstavo štajerske kokoši. Po svoji organizaciji je bila doslej največja v banovini, odlikovala pa se je tudi po izbrancem in res odličnem blagu. Priglasilo se je 56 razstavljavcev za kar je bilo potrebnih 70 kletk. Omejena je bila le na celjski srez in na štajersko kokoš, ki je dosegla v celjskem srezu velik razmah in odlično kvaliteto. Perutnino je razstavilo 20 učiteljev, ki so prejeli 10 nagrad, ostali pa prejmejo priznalne diplome. Nemala zasluga učiteljsva je, da je razstava perutnine tako sijajno uspeša. — Učiteljsvo ustanavlja perutninarske odseke, širi in oddaja valilnj ter plemenski material, vodi predavanja in razširja strokovne liste. Okoliškim kmetom, ki so poleg učiteljsva razstavili perutnino, je bilo dano veliko zadoščenje. Lep je bil tudi gmotni uspeh, saj se je prodalo mnogo lepe perutnine po visokih cenah. Učiteljsvo celjskega sreza je pokazalo veliko razumevanje za gospodarski procvit in napredek naše vasi.

Na razstavi je poleg drugih perutninarskih potrebščin vzbujal veliko zanimanje model praktičnega kurnika, ki ga je prav lično izdelal po načrtu gosp. inž. B. Wenka, tovariš Fr. Mlekuš, šol. upr. na Svetini p. Celju. Morda bi marsikateremu dobro došel. Zanimati bi bilo tudi kraj. šol. odbore, da postavijo pri šoli zgleden kurnik, ki bi bil vsej vasi vzor.

Jos. Gosak

Poklonitev učiteljsva iz dravske banovine na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja

Ekskurzijski odsek bo organiziral v dneh 8. in 9. decembra skupno potovanje na Topolo in Oplenac. Podrobnosti bodo sledile.

Splošne vesti

KIPEC IN RELIEF NJEG. VEL. KRALJA PETRA II.

Kipar Peter Loboda je po naravi na Bledu izdelal glavo Njeg. Vel. kralja Petra II. Plastika je bila posebno všeč blagopokojnemu kralju Aleksandru.

Po originalu, ki se hrani na našem dvoru je kipar Loboda izdelal kopije in reliefni odlitek, ki sta oba mojstrsko izdelana in izredno lepa.

Razprodajo obeh variant je prevzela banovinska založba šolskih knjig in učil v Ljubljani, ker bosta deli popolnoma ustrezali zahtevam šol, pisarn itd.

Tudi cena ni previsoka, tako da si bodo naše šole lahko nabavile za svoje učilnice in pisarne umetniško delo domačega kiparja.

Vabimo vsa šolska upraviteljsva, da si pravočasno naroče kipec ali relief, ki se da vokvirirati.

ONA JE VSE ZNALA...

Na 3. strani 249. številke dnevnika »Jutro« sem našel sliko, ki reproducira prizor, kako je blagopokojni Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj občeval z najmlajšim Svojih državljanov.

Ali se more tedaj še kdo čuditi, da je ob Njegovi poslednji poti bridko zaplakalo vsa kmetska jugoslovanska srca? Ali je možno, da živi kjerkoli na svetu še bitje z imenom Človek, ki mu ne bi ostal ta edinstven prizor neizbrisno vtisnjen v najintimnejšem kotičku duše, kjer bi se v čast in hvalo globoki kraljevi ljubezni do Svojega naroda ne rodilo enako čuvstvo zanj?

Poleg gori navedene slike mi je živo stopila v spomin ona znana »Pustite malč k meni priti...«

Da, da, umrl je veliki učitelj in vodja!

Mislil, da je dolžnost nas vzgojiteljev naroda, da se poslužimo prelepega spomina, ki nam ga je tudi v tej sliki zapustil naš kralj, pa da ga ovekovečimo v dušah sedanje in bodočih generacij.

Slika naj bi primerno povečana, opremljena s kraljevim besedilom, visela v vsaki

učilnici, v vsakem prostoru, ki je namenjen vzgoji jugoslovanske mladine. Visela naj bi na odličnem mestu kot večno ponazorilo najmočnejše vezi med kraljem in narodom.

Uverjen sem, da se bo naša sekcija zavzela za realizacijo te misli.

A. H.

— Simbol vsake države je njen grb. Založba Učit. dom v Mariboru ima še nekaj zaloga na predlog glavnega prosvetnega sveta po ministrstvu odobrene slike drž. grba kraljevine Jugoslavije. Na ta simbol naše države je dal Učit. dom natisniti tudi oporoko pokojnega Viteškega kralja: »Čuvajte Jugoslavijo!« Ta slika drž. grba je jako primerna za proslavo državnega praznika 1. decembra. Pa ne samo vsaka šola, ampak vsak razred bi jo naj imel. Saj nabavo omogoča nizka cena, ki je ostala kljub natisu neizpremenjena.

— Seja prosvetnega sveta v Beogradu. V ponedeljek 5. t. m. je začela seja prosvetnega sveta v Beogradu. Iz dravske banovine sta se udeležila te seje g. direktor Josip Mazi in tov. Ivan Dimnik, predsednik JUU.

— Razpis. Jugoslovanskemu učiteljskemu združenju v Beogradu, Kralja Miljutina 66. je potreben načrt za diplomu dobrotnikom in ustanovnim članom in načrt za članski znak. — Pozivajo se umetniki, da predložijo svoje načrte do konca novembra t. l. Najboljši načrti bodo nagrajeni s tremi nagradami: 2000, 1000 in 500 Din. Podrobna navodila so na razpolago pri sekciji JUU v Ljubljani, Francišškanska ulica 6.

— Nov grob. V Št. Rupertu na Dolenjskem je umrl po mučni bolezni upokojeni šolski ravnatelj Aleksander Lunaček. Z njim lega v grob vzor-učitelj in prosvetni delavec, ki je vse svoje velike zmoglosti posvetil šoli, narodu in stanu. Njegove telesne ostanke so položili k počitku dne 7. t. m. v Št. Rupertu, kjer je prebil skoraj vso svojo službeno dobo. Preostalim naše iskreno sočuvstvo.

— »Naš val«. Dolgo smo pogrešali Slovenci poljudno pisano tedensko revijo, ki bi nas s prispevki in ilustracijami seznanila z našimi književniki, z gledališčem, filmskimi, radijskimi in modnimi poročili. Prvotno je izhajal »Naš val« kot tedensko glasilo za radiofonijo, z novo jesensko sezijo smo pa v »Našem valu« dobili izraziti magacinski list, pri katerem sodelujejo skoro vsi pomembnejši slovenski književniki, kakor Rudolf Kresal, Janko Kač, Bogomir Magajna, Ljudevit Mrzel, Bratko Kreft, Joža Vombregar, prijetni pripovedniki Ivan Vuk, Viktor in Niko Pirnat, Vladimir Regally in drugi. V »Našem valu« izhajajo tudi stalni roman slovitoga romanopisca Sel Catina »Emilio Berenini«. Najzanimivejše gledališke predstave na naših odrih, zanimivosti iz filmskih delavnic in iz življenja filmskih igralcev, zadnje svetovne modne kreacije, sijajno urejeno radijsko tehniko — in kar bo zlasti našim radijskim poslušalcev dobrodošlo: »Naš val« je edina revija, ki prinaša v slovenskem jeziku programe vseh najvažnejših evropskih oddajnih postaj v skrbni priredbi in pregledni obliki. Vsem, ki se zanimajo za radio, gledališče, film, za naše ljudske odre, za dela naših književnikov in umetnikov, za zadnja modna poročila — je razkošno ilustrirana tedenska revija »Naš val« nujno potrebna. — Izšla je nova številka, ki prinaša odlomek novega Kačevega roma »Moloh« in posebno filmski rubriko s slikami iz najboljših letošnjih filmov vseh evropskih in ameriških produkcij.

Z današnje številke pa so tudi naši ljudski odri dobili prijetno noviteto, veselo trodejan-ko »Kmečki teater«, ki bo šla gotovo v kratkem preko vseh naših odrov. Zahtevajte še danes brezplačno na ogled eno številko! Pišite na naslov: »Naš val«, Ljubljana, Gajeva ul. 8.

KOMENTAR ZAKONA O NARODNIM ŠKOLAMA.

od 5 dec. 1929 godine sa izmenama i dopunama od 7 jula 1930 god. Izradili Branislav J. Todorović, pravni referent Min. prosvete i Adam M. Bogosavljević, sekretar Min. prosvete. Cena broš. 33 Din.

Oba pisca nam garantirata, da je komentar k šolskemu zakonu dovolj avtentičen in dovolj jasna razlaga poedinih morda še nejasnih členov. Na podlagi tega komentarja je šele postal šolski zakon toliko razumljiv, da se ga z lahkoto uporablja. Komentar jemlje v obzir vse razne druge zakone, ki imajo količkanje zveze s šolskim, ravno tako pa so v komentarju upoštevane in deloma dobesedno navedene vse naredbe in odredbe ter vsi odloki min. prosvete, ki šolski zakon dopolnjujejo ter razlagajo in dajejo natančnejša navodila za izvajanje posameznih členov. Dokler ne dobimo k šolskemu zakonu potrebnega poslovnika, nam pomaga k njegovemu umevanju in pravilnemu tolmačenju edino tak komentar.

Zaradi tega knjižica ne sme manjkati na nobeni mizi šolskega upraviteljstva, neprecenljiva pomoč pa bo tudi vsakemu učitelju, če se le količkanje zanima za pravno stran svoje službe. Knjižico ima na zalogi Knjižarna »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru.

Osebnne zadeve

—i Upokojena je bila Mazi Ida, učiteljica iz Ljubljane in ne Ana, kakor je bilo pomotoma objavljeno v zadnjem »Učit. tovarišu«, kar objavljamo na izrecno zahtevo imenovane tovarišice.

Učiteljski pravnik

—§ Novinci — nastop službe — prejemki. **Važno!** Oseba, ki je sprejeta v državno službo, se mora javiti na službo v 15 dneh po dnevu obvestitve o sprejemu v državno službo, drugače se smatra kot nesprejeta. — Prvi prejemki teko uslužbencu po § 30. ur. zakona od 1. dne naslednjega meseca po dnevu nastopa službe (javljenja na službo), pa najsi je nastopil službo prvi ali zadnji dan v mesecu. — V poslednjem času se obračajo na sekcijo tovariši (-ce) novinci (-ke) s prošnjami za posredovanje, da bi se jim nakazali prvi prejemki iz drž. blagajne že s 1. dnem onega meseca, v katerem so nastopili službo, četudi so jo nastopili dne 1. v mesecu. Svoje prošnje utemeljujejo, češ, da niso mogli prei nastopiti drž. službe, ker so bili razrešeni brezplačne prakse z zadnjim dnem v mesecu. — Prizadetim tovarišem (-icam) sporočamo, da v tem primeru ne moremo podvzeti pri oblastih nobene intervencije, ker glede prvih prejemkov so točna določila v zakonu samem, — pač pa dajemo k temu za bodoče nastopne smernice. — Učit. abiturjent, ki ima podporo iz bednostnega fonda in opravlja kako delo, lahko brez predhodne razrešitve zapusti svoje mesto — zlasti v primeru, ko dobi obvestilo o sprejemu v drž. službo; se razume pa, da obvesti o odhodu starešino urada, pri katerem je na delu. V. G.

—§ »Pohod« št. 38 razpravlja tudi o uradniških (učiteljskih) zadevah. »Dvojno zaslužkarstvo je le tedaj, če ima ena oseba dva zaslužka. Vsi 1. maja prizadeti imajo le en zaslužek, svojo plačo, ali pokojnino. — Trgovec, obrtnik ali njegova žena ima lahko poljubno število filialk, hišni posestnik ima lahko več hiš. Ni otvoril podružnice, ker ni mogel z obitelji živeti, hišni posestnik ni zidal druge, tretje hiše, ker jo rabi zase, ampak, da si poveča dohodek in premoženje, a ni 1. maja ničesar prispeval. Uradnikova žena bi bila gotovo raje samo gospa in bila

doma, a služi po večini le, ker drugače živeti ne more; otroci žive pri starših, da lažje shajajo. Najhuje so prizadete upokojenke, ki so po zakonu pridobile pokojnino po 30-, 25-letnem službovanju in sedaj se jim je vzelo del premoženja. Šestdesetletne gospe ne morejo opravljati vseh domačih del, saj jih niso bile vajene, dekile pa ne morejo več plačevati. — Ako ni potreba novih namestitev, se ne smejo izvršiti, ako so potrebna in to je v nekaterih strokah dokazano, mora prispevati vse prebivalstvo po plačila zmognosti. Vzelo se je n. pr. od brutto dohodkov: zakoncem z Din 7180.— Din 400.— mesečno,

„ „ „ 6780.— „ 500.— „
„ „ „ 3950.— „ 775.— „
itd., nekaterim upokojenkam celo po 1000 dinarjev mesečno. Kako si naj uradniška rodbina sedaj prihrani mesečno 1000 Din. Nemožne, dokler se ne preseli kam v podstrešno sobo ali v kletno stanovanje. Drug državljan ima lahko 100.000 dohodkov in več, tudi 100kratni milijonar ni bil na novo obremenjen na za paro.«

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Mariboru. Za »Majstrov kamen« je darovalo učiteljstvo osnovne šole na Sladkem vrhu 40 Din; slovenjbištriško učiteljstvo v spomin blagopokojnemu tovarišu Leopoldu Viherju 400 Din; učiteljsko društvo za šoštanski okraj namestu venca na grob tovarišici ge. Lukmanovi Rizi in tovarišu Viherju 200 Din (za »Majstrov kamen«); učiteljsko društvo za ormoški okraj namestu venca pokojnemu tovarišu Adolfu Friedlu, šol. upr. pri Svetinjah 200 Din. — Gospodarska podjetja od 1. julija do 31. oktobra 1934.: zemljevidi Din 21.498.— slike Din 5038.50, »Pisava« Din 3272.—, »erb Din «Oder« Din 36.50; skupaj Din 30.080.— — Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala! Mirko Kožuh, blagajnik.

—g Več učil! »Pomagaj si sam in Bog ti pomaga.« Na temelju tega izreka so zgrajene vse organizacije z imenom »Samopomoč«. Učiteljske Samopomoči in Samopomoči upok. učiteljstva se naši tovariši še dokaj radi oklepajo, zavedajo se velike koristi ob usodnem trenutku. Le »Samopomoč za učit. otroke« ne pride do pravega življenja, čeravno se otrokom članov ob dosgeji polnoletnosti zagotavlja izdatna gmotna pridobitev. — No, saj vemo, marsikomu jemlje pogum vstopa pred letnimi in slučajnostnimi dolžnostnimi prispevki za vsacega otroka. Posebno se pa tega boje, ker jim ni dana prilika, da bi si že vnaprej lahko preračunavali približne roke dospelosti slučajev. Letni seznam v članstvo sprejetih otrok z njihovo starostjo vred bi temu odpomogel in bi tudi vsem včlanjenjem zelo dobro došel. Poleg tega pa bi moral biti i vsak primer dosežene pridobitve vsaj na čekovnici, če že ne v »Učit. tovarišu« imenomna označen. Po vzoru jasnosti, kakor jo izkazujeja US in S. upok. učit. v tem oziru, naj ukrene i »Samopomoč za učit. otroke« svoje ravnanje in skuša ojačiti zaupanje v svojo organizacijo, kar bo le v njen zaželjeni podvig. M. H.

Učiteljska tiskarna

—t Ali so že šole porabile ves v proračunu določen kredit za šolarsko knjižnico, za učila in za potrebščine revnih otrok? Če ne, naj storijo to nemudoma, da znesek ne zapade. Učiteljska tiskarna ima bogato zalogo učil. Vseh aparatov seveda ne more imeti v zalogi, zato jih da v delo po naročilu šol. Naročila se izvrše v kratkem roku po konkurenčnih cenah.

—t Sresko učiteljsko društvo v Litiji je svojemu častnemu članu Ganglu izročilo letos krasno diplomu. Vse šole pa najlepše proslave Gangla, da naroče njegovo lepo delo »Moja pot«, ter pridobe naročnike za »Zvonček«, kateremu je bil nad dvajset let urednik.

Mladinska mafica

mm— Našim poverjenikom! Ker prejemo razne pritožbe, da poverjeniki M. M. ponekod ne sprejemajo drugih naročnikov kakor samo take, ki plačajo za vse leto naprej, drugod pa zopet, da odklanjajo naročnino za vnaprej in jo morajo učenci prinašati za vsak mesec sproti, prosimo poverjenike, da so zaradi kritičnih gospodarskih razmer kolikor mogoče širokogrudni ter prepuščajo učencem pri načinu plačevanja kolikor mogoče prosto voljo.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

mm— Vse knjige M. M. razen letošnjih publikacij dobite s 25—50% popustom. Posamezne številke nekompletnih letnikov Našega roda oddajamo za revne šole po 20 par.

mm— Zaradi ponatisa 1. številke »Našega roda« potrebujemo število novih naročnikov čimprej.

Šolski radio

—r VII. teden. V torek 13. novembra bo predaval g. Josip Zabkar »Od drevesnega debela do papirja«. Vsebina predavanja je sledeča: Zaradi ogromne potrošnje na papirju je postal les važna surovina za njegovo izdelovanje. Izpredhod po tvornici papirja nam razkrije vse stopnje in skrivnosti proizvodnje. Ogledamo si izdelovanje lesovine in papirjevine. Največji užitek pa doživimo ob ogromnem stroju, ki nam iz vodene zmesi surovin ustvari že popolnoma izdelan papir. V petek dne 16. novembra bo predaval g. Viktor Pirnat »Reševanje na morju«. Razpored:

1. Življenje na prekoceanskem parniku.
2. Katastrofa na morju.
3. Kako se rešujejo brodolomci.
V nacionalnih urah bodo zvečer naslednja predavanja:
Nedelja 11. novembra ob 20. uri: Zimski sport v Jugoslaviji.
Ponedeljek 12. novembra ob 19.10: Giure Dančić.

Torek 13. novembra ob 19.10: Avgust Senoa.

Sreda 14. novembra ob 19.10: Peter II. Petrovič Njegoš.

Četrtek 15. novembra ob 19.30: Važnost zadružništva.

Petek 16. novembra ob 19: Djordje Petrovič Karadorde.

Sobota 17. novembra ob 19.20: 40 dnevnica Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Stanovska organizacija JUU

Iz seklje

—s Članski izkazi. Prosimo sreska učiteljska društva, da dostavijo vodstvu sekcije po tri izvode članskih izkazov; en izvod naj obdrži društvo za svojo lastno uporabo. Članski izkazi morajo biti overovljeni od sreskega učiteljskega društva z društveno štampiljko in podpisu. Dostavljajte članske izkaze le vodstvu sekcije JUU v Ljubljani in ne izvršnemu odboru v Beograd.

—s Sekcija JUU za dravsko banovino opozarja vsa ona društva, ki še niso prispevala v sklad za zaščito članstva enkratni prispevek à Din 5.— za vsakega člana, da store to nemudoma in brez nadaljnega odlašanja. V tem pogledu so zaostala sledeča društva: Celje, Črnomelj, Dol. Lendava, Gornjigrad, Kozje, Maribor d. breg, Radovljica, Slovenska Bistrica, Šmarje-Rog., Šoštanj in Škofja Loka. Vsa navedena društva ponovno prosimo, da uvažujejo sklepe banovinske skupščine, ki so merodajni za vse, in store upoštevajoč stanovsko disciplino, svojo dolžnost. Potreba zaščite članstva je vedno večja in bi sekciji ne bilo prijetno, da bi bila primorana z ozirom na pomanjkanje denarnih sredstev delati pri zaščiti kakršnokoli izjemo. Zato apeliramo na vsa zgoraj omenjena društva, da čim prej nakažejo dolžne zneske v neobhodno potrebni zaščitni sklad.

Iz društev: Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LITJI odpoveduje po naročilu sekcije občini zbor sklican za 10. novembra. Vršil se bo obenem z žalno komemoracijo za št. Nj. V. Kraljem Aleksandrom v decembru. Točen program bomo še objavili. Predsedstvo.

— JUU SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo v soboto dne 24. novembra ob 9. uri v Mladiki v Ptuju. Dnevni red: Komemoracija za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. 2. Tekoče zadeve. 3. Referat: Svoji k svojim. G. Leo Cepuder, srez. šol. nadzornik. 4. Slučajnosti.

Odbor.

— JUU ZA DOLNJELENDAVSKI SREZ bo zborovalo 7. decembra 1934 v Črensovcih ob 10. uri. Spominski govor o Viteškem kralju Aleksandru bo imel tov. Drekonja. Po ¼ urni prekinutvi se bo vršil občini zbor. Zborovanja se morejo udeležiti le člani društva in novinci, ki nameravajo pristopiti k društvu.

K obilni udeležbi vabi odbor.

— Vse tov. članice in člane obveščam, da ne bo sreske skupščine v soboto 10. XI. 1934., ampak 14 dni kasneje to je v soboto 24. t. m. v šoli v Krškem ob 9½ uri, po redu objavljenem v Učit. tov. z dne 25. X. 1934., št. 13. Pridite polnoštevilno!

Brezovar M., l. r.

Za srednje, strokovne, meščanske, osnovne

šole

dobite vse mogoče knjige in potrebščine v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica št. 44

Izvršujemo vsa tiskarniška in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA r. z. z o. z.

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6

ČUVAJTE
JUGOSLAVIJO!

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 8

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Pelikan tinta ne najeda peresa ter teče lahko in enakomerno. Pisava ostane trajno vidna

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3